

Slavný americký ekonom, který předpověděl krizi v roce 2008, slibuje kolaps globální ekonomiky: co se stane s Ruskem

kp.ru/daily/27461.5/4665983

21. října 2022

Nouriel Roubini

Foto: GLOBAL LOOK PRESS

CO ŘÍKAL RUBINY

Každý, kdo ekonomii byť jen trochu rozumí, nebo alespoň chce udělat takový dojem, nyní diskutuje o nové hrozně prognóze slavného amerického ekonomy Nourieho Roubiniho. Pro ekonomiku je Rubini jako Houdini. Také fascinuje, jen ne triky, ale předpověďmi. Proslavil se předpovědí světové krize v roce 2006, která vypukla o dva roky později.

A nyní jeden z nejuznávanějších světových odborníků na globální finance předpovídá krizi horší než kdy předtím. Důvodem zvýšeného nebezpečí je, že se nyní ve světové ekonomice sblížily dva nepříznivé faktory – stagnace a inflace. Tento krizový koktejl se nazývá stagflace. To už se v historii stalo například v 70. letech, ale nyní je situace mnohem složitější, říká Roubini, který je v různých zahraničních hodnoceních považován někde za druhý a někde na čtvrtém místě v žebříčku „nejchytřejších ze žijících“.

Roubini své chmurné prognózy (ne nadarmo se mu říká Dr Doom, což lze přeložit jako Doktor zkázy) staví na obrovských ukazatelích dluhové zátěže světové ekonomiky. „Dnes je úroveň dluhu ve vztahu k HDP ve světě 350 % a ve vyspělých ekonomikách 420 %,“ uvedl Bloomberg. Mimochodem, v Rusku je s tímto ukazatelem vše relativně dobré - 17,8%, jeden z nejnižších na světě.

Za hlavní důvody současného stavu považuje ekonom covid, ukrajinský konflikt a zahraniční politiku Číny. V důsledku toho se ekonomický růst zpomalí a ceny potravin budou nadále růst.

Roubini tvrdí, že mezi USA a Čínou již probíhá studená válka, která by se kvůli čínskému konfliktu s Tchaj-wanem mohla změnit ve horkou. Podle něj v jistém smyslu již začala třetí světová válka. „Všechno to začalo na Ukrajině a tento konflikt má širší důsledky, sahající daleko za hranice Ruska a Ukrajiny,“ řekl ekonomický petržel.

KRIZE – JAK JE?

„Stagnace je, když podniky zkrachují, sníží produkci, některé zbankrotují a některé rostou, pokud najdou zisková místa,“ vysvětlil Boris Kogan, šéf investiční společnosti Moscow Partners pro kp.ru. - Stagnace, recese a krize obecně jsou pro ekonomiku normálním jevem, očišťuje se od neefektivních odvětví a prostřednictvím krizí se zvyšuje její výkonnost.

Vše je jasné: slabí umírají, silní přežívají. Se stagnací ve světě se naučili, když ne bojovat, pak zmírnit její ránu.

- Regulátoři (jinými slovy centrální banky - pozn. red.) zachraňují svět zcela jednoduše, - pokračuje expert. - Poskytnout obyvatelstvu a podnikům příležitost brát si půjčky. Vydělávají levně peníze na úkor nízkých a dokonce nulových sazeb. To je vše.

Teď to ale nemusí fungovat – protože (viz výše) světová ekonomika také narazila na inflaci.

- Abyste mohli bojovat s inflací, musíte zvýšit úrokovou sazbu, - položí Kogan na police. - Ale když to zvednete, zasáhnete podniky do žaludku, ty, kteří si chtějí vzít hypotéku. Zvyšování úrokových sazeb vede ke krizi na realitním trhu, lidé jsou nuceni prodat své nemovitosti levně, protože nemohou splácet hypotéku. Lidem klesají příjmy, rostou výdaje, podniky omezí produkci, zavřou se a zbankrotují a regulační orgány nemají schopnost pomoci ekonomice.

CO OČEKÁVAT RUSKO?

Krise zasáhne především země s rozvinutou ekonomikou – a navíc právě ty, které jsou významnými světovými producenty.

- To jsou země Evropy, USA, Kanada, Japonsko, Čína, - vyjmenovává Kogan.

Pokud jde o Rusko, prognóza našeho ekonoma je příznivější. Ano, a Roubini o nás osobně neřekl nic znepokojivého.

- Rusko dodává suroviny, takže tato situace není nejhorší pro Rusko a pro takové země jako Saúdská Arábie, Emiráty, Katar, - opatrně předpovídá náš expert. - Zde jsou jakoby vzájemně protichůdné faktory. Na jedné straně během stagnace ceny surovin obvykle klesají, u kovů - to je špatné a zasáhne to naše vývozce. Na druhou stranu, protože je tu paralelně i inflace, může to nastartovat ceny

komodit (komodit, se kterými se obchoduje na burzách: plyn, ropa, dřevo, zlato, obilí, hliník atd. - pozn. red.) A to znamená, že pro Rusko a další významné producenty surovin není všechno tak špatné.

PAN OČIVIDNÝ?

Ukazuje se, že Roubiniho předpověď není pro profesionální ekonomy ničím novým.

- Neřekl nic nového, - Kogan je překvapen rezonancí. - Zhruba před 8 měsíci, když zástupci amerického Federálního rezervního systému (FRS) řekli, že mají vše pod kontrolou, jsme psali, že vše není pod kontrolou vůbec. Ne, hoši, inflace se nesníží a o tom jsem psal. Inflace bude mnohem tvrdší a budete muset zvýšit sazby, to se nedá obejít. Fed ale váhal. Před šesti měsíci Fed řekl: ano, je nutné zvýšit sazby, ale brzy se sníží inflace, vše je pod kontrolou. A znovu jsme řekli, že nic nemají pod kontrolou. Před třemi měsíci zahájili politiku kvantitativního zpřísnování a znovu řekli, že teď už bude všechno fungovat – my jsme tehdy řekli: ne, budete mít stagflaci. Ale když se to řeklo tady v Rusku, nikdo si toho pořádně nevšiml. A teď vyšel kapitán a chytře se tváří a něco říká co bylo známo dříve. A to je prohlášeno za vrchol myšlení a hloubku vědomí.

Ukazuje se tedy, že Rusko je proti krizím silné nejen svou surovinovou orientací a nízkým dluhovým zatížením, ale také mocnými odborníky na ekonomickou teorii, čistějšími než sám Rubini.